

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Sayı: B.13.2.SGK.0.65.03.01.6-4/610- 601702
Konu: Ankara Milletvekili İzzet ÇETİN'in
(7/1287) Esas Nolu
Yazılı Soru Önergesi

19 Ocak 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) 30/11/2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1287-50979 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 02/12/2011 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-358/3968 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Sayın İzzet ÇETİN'in, Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmak üzere tevcih ettiği 7/1287 Esas No'lu soru önergesi, ilgi (b) de kayıtlı yazı gereği Sayın Başbakan adına Bakanlığım ve diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından incelenmiş olup konuya dair cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK:
Yazı

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET ÇETİN'E AİT
7/1287 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE CEVAP

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun "Kurumun amacı ve görevleri" başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "Kurumun temel amacı; sosyal sigortacılık ilkelerine dayalı, etkin, adil, kolay erişilebilir, aktüeryal ve mali açıdan sürdürülebilir, çağdaş standartlarda sosyal güvenlik sistemini yürütmektir." hükmü,

Aynı Kanunun "Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanlığının görevleri" başlıklı 18 inci maddesinin (c) bendinde ise; "Tahsilat ve ödemelerin hızlı, güvenli ve düşük maliyetle yapılması hususunda banka ve diğer finansal kuruluşlarla protokol yapmak." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde de; "Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler gereği Sosyal Güvenlik Kurumunun yükümlülüğü, vatandaşlarımızın sosyal güvenliğini sağlamak, verilen hizmetlerden yararlandırmak, sigortalılara emekli aylığı bağlamak, aylığı bağlanan emekli ve hak sahiplerinin gelir/aylık ödemelerini zamanında, doğru ve güvenli olarak yapılmasını sağlamaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumu emekli ve hak sahiplerine yapmakta olduğu ödemelerini, banka ve PTT şubeleri aracılığı ile yapmaktadır.

Sosyal güvenlik hizmetlerinden vatandaşlarımızın daha kolay yararlanmaları amacıyla başlatılan çalışmalar kapsamında yürütülen iş ve işlemlere ilişkin olarak hizmetin yerinden, etkin ve verimli olarak sunulabilmesi, sigortalı, emekli ve bunların hak sahiplerinin karşılaştıkları aksaklıkların giderilmesi, bu hizmetlerin verilmesi sırasında meydana gelen yığılma ve gecikmelerin önlenmesi, bankalar arasındaki uygulama farklılıklarının giderilmesi amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu ile Bankalar ve PTT arasında protokoller imzalanmıştır.

Bankalar ve PTT ile imzalanan protokoller, gelir/aylık alanlara yapılan ödemelerin usul ve esaslarını düzenlemektedir. Ödemeler bankalara 2 iş günü (3.000.000 adedi geçmesi halinde 3 iş günü) önce, PTT'ye ise 1 iş günü önce aktarılmaktadır. Ödemelerin PTT şubeleri aracılığı ile ödenmesi karşılığında, PTT'ye %0,3 oranında komisyon ödenmektedir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu gereğince her ay yaklaşık 9.800.000 emekli, hak sahibi, dul ve yetime Sosyal Güvenlik Kurumunca, 3'ü kamu bankası olmak üzere 21 banka ve PTT aracılığı ile ödeme yapılmaktadır. Banka ve şube sayısının artırılması nedeniyle verilen hizmet ağı genişletilmiş, emekli aylığı alanlara hizmete kolay ulaşabilme imkânı sağlanmıştır. Sosyal Güvenlik Kurumunca, çok sayıda banka ile gelir/aylık ödenmesi hususunda protokol imzalanmasının amacı hizmetin etkin, verimli ve yerinden sunulmasıdır. Gelir/aylık alanların yaklaşık % 95'i 3 kamu bankası ile PTT şubelerinden gerçekleştirilmektedir.

Sosyal güvenlik sistemine her gün yeni emeklilerin veya hak sahiplerinin dahil olması, ayrılması, aylığın kesilmesi, yeniden bağlanması nedeniyle sistemden yararlananların sayısında günlük değişiklikler olmaktadır. Emekliler aylık aldıkları banka veya şubelerini diledikleri zaman değiştirebilmektedirler.

Promosyon uygulaması külfet, nimet dengesi ölçüsünde bankalar tarafından kendisine getiri sağlanması karşılığında süresi belirlenerek kazancının bir kısmının müşterisine verilmesi ile ilgili bir uygulama olup, bankaların kaynaklarından karşılanan bir tutardır.

Sosyal Güvenlik Kurumunun yürürlükteki mevzuata göre bankaların emekli ve hak sahiplerine promosyon ödenmesi ile ilgili görevi bulunmadığından, talep edilen promosyon ödenmesinin tarafı değildir. Bu nedenle, imzalanan protokollerde emekli ve hak sahiplerine promosyon ödeneceğine dair bir hüküm bulunmamaktadır.

5502 ve 5510 sayılı Kanun hükümleri gereği Sosyal Güvenlik Kurumunun asıl görevi sigortacılıktır. Emeklilere verilmesi talep edilen promosyon tutarının bankanın kaynağı olup, verilip verilmemesi ile ilgili kararın yürürlükteki mevzuata göre bankanın yetkisinde olması ve bankanın isteği dışında zorunlu olarak Kurum tarafından ödenmesinin sağlanması mümkün bulunmamaktadır.

Bankalar, müşterilerine kendilerine sağladıkları fayda ve kazançta göre bazı avantajlar sağlamaktadır. Emeklilerin çoğu aylıklarının tamamını ödeme gününde bankadan almaktadırlar. Bankalar aracılığı ile gelir ve aylık alanların çoğu bankamatik kartı kullanmamakta, banka gişelerinden işlem yapmaktadırlar. Bunun da işlem maliyetini arttırdığı banka yetkilileri tarafından ifade edilmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumundan gelir/aylık alanlar ile bunların hak sahiplerinin promosyon alabileceklerine dair Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hiçbir açıklama yapılmamışken, yazılı ve görsel basında emeklilere promosyon ödeneceğine dair yoğun haberler yer almıştır. Bu haberler, doğrudan promosyonun bir tarafı olmamasına rağmen emeklilerin Sosyal Güvenlik Kurumundan bir beklenti içerisine girmesine neden olmuştur.

Bunun üzerine, Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilileri; sosyal sorumluluğun gereği olarak bankaların genel müdür yardımcılarıyla 23 Haziran 2010 tarihinde, genel müdürleriyle ise 7 Temmuz 2010 tarihinde toplantılar yaparak bankaların görüşlerini almışlardır.

Bu toplantılarda banka yetkilileri; emeklilere promosyon verilmesine dair bir düzenlemenin olmadığını, bankaların bu konuda bir bütçesinin bulunmadığını, emekli aylığı ödemelerinden çok cüzi kazanç sağladıklarını, operasyonel maliyetlerinin yüksek olduğunu, emekli grubunun bankacılık faaliyetlerinden dolayı bankaya bir getirisinin bulunmadığını, hiçbir şekilde emeklilere promosyon ödenmesinin mümkün olmadığını ifade etmişlerdir.

Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilileri ise, Kurumun bankalar üzerinden yüksek miktarlarda işlem gerçekleştirdiğini, bu kadar yüksek tutarların bankacılık sistemi açısından muhakkak bir getirisinin bulunduğunu ifade ederek emeklilere promosyon ödenmesi konusunun tekrar değerlendirilmesini talep etmiş ise de bir sonuç alınamamıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu, emekli ve hak sahiplerine aylığını gününde ödeyerek, istediği bankadan aylığını kolay olarak alması imkanı getirerek ve diğer bankacılık hizmetlerinden yararlanmasını sağlayarak, taraf olmadığı halde sosyal sorumluluk anlayışı gereği promosyon ödenmesi ile ilgili bankalar nezdinde girişimlerde bulunarak yükümlülüğünü yerine getirmiştir.

Diğer taraftan, Bankalar ve PTT ile imzalanan protokollere göre emekli ve hak sahiplerine aşağıdaki imkan ve kolaylıklar sağlanmıştır.

- Bazı bankaların hizmet verdikleri vatandaşlarımızı kendilerinin seçmesi yönündeki geçmiş uygulamalar tamamen kaldırılmış, Sosyal Güvenlik Kurumundan emekli aylığı alan emeklilerimizin veya bunların hak sahiplerinin çalışacakları bankaları tamamen kendilerinin seçmesi imkanı verilmiştir.

- Emeklilerden yaşadığını belgelemesi amacıyla her yıl istenilen yoklama belgesi kaldırılmıştır.

- Emeklilere banka tarafından verilen ATM kartının geçerlilik süresi 1 yıldan 2 yıla çıkarılmıştır.

- Bankaların, emekli veya hak sahiplerinin aylıklarını aldıkları hesaplarından hiçbir ücret almamaları sağlanmıştır.

- Diğer bankacılık hizmetlerini almaları imkânı verilmiştir.

- Bazı bankalar ile yapılan işbirliği protokolleri kapsamında emekli ve hak sahiplerinin, emekli aylıkları karşılığında kolayca kredi almaları sağlanmıştır.

- PTT ile imzalanan protokole göre, emekli ve hak sahiplerinin aylıklarını hiçbir şarta bağlı olmaksızın hiçbir ücret ödemediği konutlarında almaları imkanı getirilmiştir.

Soru önergesinin 4 üncü maddesinde belirtilen, Sosyal Güvenlik Kurumundan gelir/aylık alanlar ile hak sahiplerinin almakta oldukları gelir/aylıklar karşılığında, Bankalardan herhangi aynı ya da nakdi bir promosyon alınmamaktadır.

